

Sveti Francisek Asiski

Če si živ in zdrav, ne koristiš le svojim bratom, ampak tudi posvetni duhovščini in vsej Cerkvi. Če si usmiljen s tovariši v bolezni in jim vedno pomagaš, tedaj ne smeš biti neusmiljen s seboj. Zatorej ti zapovem, da pustiš, da ti postrežejo in te pozdravijo! Kolikokrat sem ti že govoril o tem. Slušaj me in oddehni si!«

7. »Brat« Francišek

Francišek je odgovoril kardinalu na te besede:

»Odslej sem mrtev za vas. Tu imate Petra Cattanija, ki mu hočemo biti vsi pokorni.«

In se je do tal priklonil pred njim in mu je obljubil pokorščino in spoštovanje.

To je bilo preveč za brate. Solze so jih oblile, razjokali so se. A Francišek je vstal, povzdignil oči proti nebu in dejal s sklenjenimi rokami:

»Gospod, priporočam Ti družino, ki si jo bil doslej pustil v mojih rokah. Presladki Gospod, Ti veš, kako sem slab in ne morem nič več skrbeti zanjo, in jo zato izročam ministrom. A vpričo Tebe, Gospod, se zavežejo, da bodo na dan sodbe odgovarjali za svoje brate, da bodo odgovorni oni, če se bo kak brat izgubil, ker so bili ministri preveč malomarni ali so dajali slab zgled ali so bili

prestrogi z njim.«

Potem je sedel. Kakor v grobu je bilo tiho med zborovavci. Kardinal pa je še prosil Frančiška, naj izdela jasna pravila za ves red.

Osem dni je trajalo zborovanje. Poslednji dan je sedel Francišek pri nogah brata Elije, ki je vodil zborovanje, in ga je narahlo potegnil za haljo. Elija se je sklonil in poslušal Frančiška, potem je dejal zborovavcem:

»Bratje, naš brat me je prosil, naj govorim namesto njega. Utrujen je in ne more govoriti sam. Pozna deželo, ki se imenuje Nemčija, mi pravi. In da je ondi veliko pobožnih kristjanov, ki jih večkrat vidimo v naših krajih, kako hodijo v procesijah in imajo dolge palice in čutare. Čeprav je vročina in so vsi prepoteni, vendar romajo do grobov apostolov in pojejo zahvalnice. A ker so nekatere izmed naših bratov tako trpinčili v tisti deželi, zato noče naš brat nikogar siliti, naj bi šel v Nemčijo. Če pa hoče kdo odpotovati tja iz ljubezni do Boga in iz gorečnosti za zveličanje duš, tedaj mu hoče dati isto prostost, kakršne so deležni misijonarji, ki odhajajo v Sveto deželo – in še več! Zatorej, bratje, če je kdo med vami, ki bi hotel iti v Nemčijo, naj vstane in odstopi!«

In vstalo je devetdeset bratov. Za vodnika so si izbrali brata Cezarija iz Speierja. Pridružili so se jim tudi brat Janez de Piano Carpini, ki je bil večšč latinskega in lombardskega jezika,

in brat Barnabo, ki je znal lombardsko in nemško, in Tomaž Celano in še mnogo drugih.

Frančišek jih je bil vesel in dejal je:

»Ljubi moji sinovi, ljubi moji, blagoslavljam vas, blagoslavljam, kolikor vas le morem!«

8. Sveti Anton Padovanski

Tako so bili spet razdelili brate za različne misijone. Ostal je še en brat, ki ga ni bil doslej nihče opazil. Pristopil je ob koncu zborovanja k bratu Gracijanu, ki je odhajal v Romagno, in ta ga je vprašal:

»Odkod si, brat?«

»V Messini sem se pridružil vašim bratom. Ime mi je Anton in sem doma iz Lizbone na Portugalskem. Bil sem v Maroku, a me je pot zavedla na Sicilijo.«

»Ali si duhovnik?«

»Sem. Na univerzi v Coimbri sem studiral in bil ondi posvečen v duhovnika. V Maroku pa sem videl in slišal vaše brate, navdušil sem se za vaš red in čeprav sem avguštinec, hočem biti zdaj frančiškan.«

»Potem bodi pozdravljen, brat Anton, in pojdi z nami,« je dejal Gracijan in ga vzel s seboj v Romagno. Seveda ni slutil, da ima v svoji družbi onega Antona, ki je bil pozneje sveti Anton Padovanski.

9. »Kdor hoče biti minorit...«

Frančišek je dalje bival v Porcijunkuli. Bratje so se še vedno zatekali k njemu po svet, čeprav je bil zdaj njih predstojnik učeni Peter Cattani. In Frančišek je bil tudi odslej vsem oče. Prišel je k njemu novinec, ki mu je bil dovolil minister, da sme imeti psalter (knjigo psalmov). Mladenič pa je vedel, kako Frančišku ni všeč, če je kdo zaverovan v knjige in knjižno modrost, pa je hotel imeti tudi Frančiškovo dovoljenje za to.

Mogočna trdnjava Rocca Maggiore nad mestom Assisijem.

»Oče,« je dejal in se priklonil pred Frančiškom, »prav zelo rad bi imel psalter. Generalni minister mi ga je dovolil, vendar ne maram knjige, če ni to tebi všeč.«

Frančišek se je živahno okrenil in dejal:

»Poglej cesarja Karla in Rolanda in Olivierja in druge mogotce in hrabre junake in drzne viteze! Le tako so dospeli do velikih zmag, da so se borili zoper nevernike, se mučili do smrti in delali neprestano. Tudi sveti mučenci so hoteli umreti v javni borbi za vero Kristusovo. Zdaj pa so ljudje, ki menijo, da bodo tako prišli do slave in časti, če bodo kar enostavno govorili o junaških činih. Da, tudi med nami je veliko takih, ki mislijo, da bodo dospeli do slave in časti, če bodo govorili in pridigovali o dejanjih svetnikov, kakor bi jih bili sami izvršili!«

Mladenič je odšel, a je čez nekaj dni spet pričel govoriti s Frančiškom o psaltru.

Frančišek se je grel pri ognju, pogledal je mladeniča in odvrnil:

»Če boš imel psalter, boš hotel imeti tudi brevir. In ko boš imel brevir, boš sedel v naslanjač kakor kak mogočen prelat in boš zapovedal tovarišu: 'Prinesi mi moj brevir!' Ves razvnet je izgovoril Frančišek te besede, potem je zgrabil prgišče pepela, ga nasul mladeniču na glavo in dejal: »Glej, to je tvoj brevir, to je tvoj brevir!« **nadaljevanje sledi**

p. Janez Tretjak, OFM
HOLY FAMILY SLOVENIAN MISSION
51 Young Ave, WEST HINDMARSH
SA 5007
Tel.: (08) 8346 9674
Fax: (08) 8346 2903
E-mail: tretjakj@picknowl.com.au

sv. družina ADELAIDE

NA 4. VELIKONOČNO NEDELJO, ki je posvečena duhovniškimi in redovniškimi poklicem, je letos, ko imamo novega nadškofa, vse odmevalo v molitvi za nove poklice in za trdnost tistih, ki smo že v Gospodovem kamnolomu, da nas preizkušnje ne bi preveč potrle in omajale. Preizkušnje, s katerimi se Cerkev sooča, so zaskrbljujoče. Vemo pa, da v preizkušnji človek zori in kleno zrno ostane pleve pa odnese veter. Zapadni svet tega nikoli ni tako občutil kakor Vzhod in tisti, ki smo rastle pod komunizmom, ko je marsikdo postavil sebe v nevarnost, da bo izgubil službo, štipendijo ali druge ugodnosti, s katerimi je komunizem na veliko razpolagal. Klic Cerkve je k vztrajni molitvi.

To isto nedeljo pa je bil poseben praznik za ROMANA IN MARTO ZRIM in njuno družino. Pred pedesetimi leti sta si v cerkvi svetega Mihaela v Mengšu v Sloveniji obljubila zvestobo v sreči in nesreči, v zdravju in bolezni in, da bosta negovala in utrjevala medsebojno ljubezen. To nedeljo sta obljubo, ki sta jo izrekla pred 50 leti obnovila pred otarjem svete Družine v West Hindmarshu, pred svojimi otroki z družinami, Martino sestro Minko, ki je prav za ta njun veliki jubilej prišla iz Slovenije in je zastopala sorodnike in naši verski skupnosti. Po izrečeni obljubi je gospa Vida Končina prebrala pismo, ki ga je Roman pred petdesetimi leti pisal svojim staršem, jih povabil k poroki in tudi starše prosil za odpuščanje in blagoslov, kot je navada pri globoko vernih družinah še danes. Ob koncu maše je predsednik skupnosti g. Jesenko čestital zlatoporočencema in jima izročil šopek. Sledil je blagoslov vina v spomin na Kano Galilejsko. Po

končanem slavju smo odšli v dvorano, kjer se je nadaljevalo slavje v družinskem vzdušju naše verske skupnosti z zlatoporočencema in njunimi otroki kot izraz zahvale za vse dobro in tudi križe in preizkušnje, ki so v takih trenutkih pozabljeni. Slavje je bilo še toliko bolj lepo, saj je malo parov, ki doživijo tako visoki jubilej skupnega življenja. Vemo, kako so danes zakoni v krizi. Mnogim sklenitev zakona ali sam zakon malo ali pa nič ne pomeni, vemo, da so žrtve otroci, ki nimajo prave vzgoje, ne očeta ne matere. Saj ne more nadomestiti mama očeta, niti oče mame ne. Otrok potrebuje oba. Papež Pavel VI. je lepo povedal: "Zdrava družina, zdrava družba!" In občutimo, kako bolna je naša družba, ker so družine bolne! Vsi smo dolžni, da molimo za družine in, da bi se zavedale svojega poslanstva.

5. maja na prvo majsko nedeljo v mesecu, ki je ves posvečen nebeški in naši Materi Mariji, smo se ob prav letnem vremenu zbrali na športnem igrišču Christian Brothers Collegge k MARIJANSKI PROCESIJI. Procesijo je pričel leta 1949 takratni adelaidski nadškof Beović po očetu je bil Dalmatinec, rojen pa v Perthu. Takratni nadškof je videl in spoznal stisko beguncev, ki so po drugi svetovni vojni iskali svobodo, nekateri bežali pred komunizmom ali iskali boljši kos kruha na novem kontinentu in jih je izročil in posvetil nebeški Materi. Od takrat se vsako leto na prvo nedeljo v maju zberemo verni k procesiji in posvetitvi Mariji Pomočnici kristjanov. Množico sestavljajo ljudje iz vseh delov sveta. Močno so zastopani Vietnamci in tudi nekaj ostalih azijskih narodnosti, ki jih je vedno več v Avstraliji. Naša

skupina je v primerjavi z drugimi, lepo zastopana. Hrvatov je v sami Adelaidi nad pet tisoč, pa jih pride okoli 60. Slovenci se zbiramo ob banderi Marije Pomagaj z Brezij. V procesiji je bilo tudi nekaj narodnih noš, žal mladi nimajo čuta za procesijo. Letošnjo procesijo je vodil nadškof Wilson. Že nekaj mesecev nas je vabil in nagovarjal, da se udeležimo procesije še posebej sedaj, ko je mir na tako trhljih nogah. Med procesijo od zbirnega prostora do provizoričnega oltarja smo molili rožni venec

Zlata poroka Marte in Romana Zrim.

različnih jezikih in s petjem. Letos so bili prvič na procesiji zastopani tudi katoličani iz Afrike in so na začetku na odru zaplesali afriški ritmični ples s čudovitm petjem, ki so ga spremljali z bobni. Ob koncu se je spontano v obliki aplavza velika množica zahvalila nastopajočim, nato je osemletni fantek prebral pismo in učiteljica, ki uči na katoliški šoli in je med dijaki veliko Azijatov vabila k sodelovanju in medsebojnemu spoštovanju. Po evangeliju nas je nagovoril nadškof. Njegov klic je bil vzpodbuda k življenju po krščanskih načelih v medsebojnem miru in ljubezni. Bog nas vse neizmerno ljubi in tudi mi smo dolžni, da spoštujemo drug drugega . Predvsem pa, da naše zgledno življenje in molitev pričuje, da smo kristjani, kakor je bilo v prvi krščanski skupnosti, kot govorijo Apostolska dela:”Glejte , kako se med seboj ljubijo!” Po govoru so bile prošnje za vse potrebe zopet v znanih jezikih, nato je nadškof podelil z Najsvetejšim blagoslov. Ob koncu se je vsem zahvalil za organizacijo in udeležbo. Ob vračanju na naše domove nas je navdajala misel in prepričanje, da nas varuje in spremlja na življenski Bog in Mati Marija, naše prošnje so se za mir dvigale k Bogu, da bi se mladi vrnili v Cerkev in ostali zvesti Bogu in slovenskemu narodu, da bi jih popolnoma ne potegnil vrtimec materijalizma za

seboj. Za letošnjo procesijo je na platno naslikala Marijo Pomagaj gospa Marijana Zupančič, po mami je Hrvatica, po očetu pa Slovenka in prihaja v našo slovensko cerkev in je sliko podarila! Bandero pa je po vzoru pertske slovenske skupnosti, katero je dal delati p. Ciril Božič, naredila Marta Zrim, ki ima na hrbtni strani Južni križ. Pozneje bomo dodali še blaženega Antona Martina Slomška.

Še ena zapoznena objava o smrti ANTONA PIRCA. Rojen je bil 13. junija 1934 v Ihanu pri Domžalah. Tone je bil še zelo mlad, ko mu je umrla mama in to se je poznalo v njegovem življenju. Leta 1957 se je poročil in imel z ženo Ančko dva otroka, ki sta se rodila v Avstraliji, hčerko Helen in sina Johna. Še istega leta je emigriral najprej v Avstrijo, nato pa za Avstralijo prišel v Coomo, NSW, leta 1964 pa v Andamooko kjer je iskal opale. Po 15. letih iskanja dragih kamnov, se je priselil v Adelaido in se zaposlil kot mizar. V devetdestih je zbolel in 10. oktobra 2000 umrl. Pokopan je na Sentenial pokopališču, kjer je pokopanih precej naših rojakov. Zelo rad je zahajal v slovenski klub in bil član, kjer je ob nedeljah ob družbi pozabljal na tegobe življenja. Pravijo, da je bil po srcu dober. Naj počiva v miru Božjem! Svojcem pa izrekamo sožalje!

VASIDAROM

ZA SKLAD PATRA BERNARDA: \$50.-

Edi in Rezka Kordiš, Zorko in Milena Abram, F. in M. Smrdely; \$30.- Zinka Černe, M. Ogrizek, Rudi Durchar, Viljem Mrdjen, Milka Oblak, Ivan Nadoh, \$25.- Blazevič Marija; \$20.- Rotar Janez, Franc in M. Golc, M. Gustin, Marija Kosi, Valentin Lenko, Horvat Ivan, Max Kraynik, Edith Pupaher, A. in T. Sinko, Alojz Husarek, Ivan Kovacic; \$10.- Anton Vindmajer, Marta Kohek, Jože Zorman, Katty Ogrizek, Milka Zidar, Mira Pintar, Jakob Urbančič, Jože Medved, Emma in Jože Simčič, Helena Shilla, Rozalija Kavaš, Frank Bubnič, Karl Meze, Hvalica Katarina, Alojz Seljak, Franci Žele, Danica in Anton Susta, John Cugmeister, Jože Mišica, Franc in Olga Žužek, Albert Logar, Danila Pavlič, Marica Podobnik, Alojz Brne; \$6.- Jože Vrtačič, Marta Veljkovic; \$5.- Pepa Kunek, Jože Malnarič, Lidija Čušin, Z. Kristančič, Milka Tomažič, Zvonko Bezjak, I. Kuzmanovič, Franc in Marija Križman, Krešo Katič, Maria Piotrovski, V. Bayer, Elio Simčič, Andrej Fistrič, Gabriel Rosič, Elvira Cuk, Ignac Kalister, Lucija in Štefan Srnec, Simunkovič, Julijana Mikac, Jože Ficko, Jože Debevc, Rozika Pless, Marija Slokar, Alojzija Konicanin, Stana Lovkovič; \$4.- Franc Pavlovič.

ZA MISIJONE: \$80.- Stanko Plaznik; \$70.-

Milka Oblak, \$50.- Ivanka Bajt, \$30.- N.N. (za pokoj duše moža) N.N, \$20.- I. in C. Brear; **ZA LAČNE: \$20.-** Marija Kosič, Marta in Anton Kristan, Anton Mikulič; **ZA GROB PATRA BAZILJA: \$100.-** Milka Oblak; **ZA P. PEPIJA: \$50.-** Tone in Marija Brne; **ZA VZGOJO FRANČIŠKANSKIH BOGOSLOVCEV: \$20.-** Cecilija Pirnat. **ZA SVETIŠČE NA SVETI GORI: \$30.-** D. in M. Stanič (namesto cvetja na grob Adi Brajdot in Janku Rutar).

BOG POVRNI VSEM DOBROTNIKOM!

GRADNJA VODNJAKA

V eni od vasi bi radi pomagali ljudem do pitne vode s kopanjem vodnjaka. Vaščani sodelujejo sami s fizičnim delom kopanja in z nabiranjem peska, za gradbeni material in potrebne delovne stroje in orodja pa oni seveda ne morejo poskrbeti. Za to poskrbi strokovnjak za kopanje vodnjakov. Če ste torej za konkretno sodelovanje, bi vas prosil za pomoč v vrednosti 15.000,00 FRF (kolikor stane vodnjak v celoti), kar je približno 3.750,00 AUD.

p. Pepi

VODNJAK BODO GRADILI!

Pater Pepi piše: S patrom Milanom se zahvaljujema za poslano pismo in priloženi ček. Takoj, ko bo mogoče, ga bova dala v vnovčenje in porabila ravno za en vodnjak. Tebi, p. Ciril, vsem dobrotnikom in drugim, ki so karkoli pripomogli, da je ček prišel do naju, iskrena hvala - v najinem imenu in v imenu tistih, ki bodo po vaši dobroti deležni pitne vode iz vodnjaka.

KRIZEM

AVSTRALSKE

SLOVENIJE

8. SLOVENSKI FESTIVAL V VIKTORIJI

Pododbor Sveta Slovenskih organizacij Viktorije smo 6. in 7. aprila priredili že 8. slovenski festival v Slovenskem društvu Ivan Cankar v Geelongu z imenom PRIJATELJSTVO NAS DRUŽI.

Preteklo je že 16 let, odkar smo si zadali nalogo, da bomo pripravljali slovenske festivale v Viktoriji vsako drugo leto po vrstnem starostnem redu ustanovljenih društev s svojimi dvoranami.

Torej uspešno smo zaključili že 8. festival, kjer smo se veselili, obujali spomine, se srečali s prijatelji in znanci. V čast nam je, da je bila velika množica ljudi veselih in prijaznih obrazov.

Med nami je bila predstavnica društva »Lipa« iz Zlate obale, predsednika Adelaide in Albury - Wodonge. Iz mariborske radijske oddaje nas je obiskal g. Marušič s svojim sinom. Upam, da se je prepričal, da tukaj živimo lepo po domače v slovenski skupnosti, da ohranjamo materino besedo in pesem, na kar smo ponosni. Trudimo se in želimo, da bodo vse to nadaljevali naši potomci. Številna skupina – mešani pevski zbor »KUD« Primorje iz Ajdovščine, z orkestrom Korošec, so bili med nami, nas zabavali s petjem slovenskih pesmi.

V soboto, 6. aprila, so bila vrata kluba v Geelongu odprta že od 7. ure zjutraj. Na vhodnih vratih nas je pozdravil slavalok in nas vabil.

Balinarji Viktorije so se že merili in tekmovali za pokale, lovska in ribiška družina pa sta tudi vabili na strelišče. Pred začetkom maše je zapel pevski zbor »KUD«. Ob 10. uri se je začela sveta maša. Kot ponavadi začnemo vsako večje delo z molitvijo. Sveto mašo je daroval naš pastir p. Ciril A. Božič. Pri maši so peli domači zbor in mešani pevski zbor »KUD« iz Slovenije.

Po maši je se začel uradni kulturni program, ki sta ga povezovali ga. Vanya Srkulj v angleškem in ga. Meta Lenarčič v slovenskem jeziku.

Pripravljalni odbor festivala. Stojijo od leve na desno: Milena Brgoč, Meta Lenarčič, Lojzka Kuhar, Verner Remšnik, Lucija Srnec, Jožef Caf, Peter Mandelj, Lidija Čušin. Klečijo - z leve: Lojze Kovačič, Milan in Marta Ogrizek, Štefan Srnec.

Obe himni je zapela nam vsem znana pevka ga. Ana Tegelj, ob kateri sta dva mlada para v narodni noši držala zastavi obeh domovin v pozdrav in ponos Avstraliji in rodni domovini.

Prisostvovali so vsi predsedniki slovenskih društev v Viktoriji, pater Ciril Božič, napovedovalci slovenskih radijskih programov – SBS, 3ZZZ, 3YYR Geelong.

Med častnimi gosti so bili: častni generalni konzul g. Alfred Brežnik iz Sydneya, odpravnik poslov RS g. Marko Polajžer iz Canberre in dr. Srečko Kontelj OAM – župan mesta Geelong.

Pozdravni govor je imela ga. Lojzka Kuhar, predsednica slovenskega društva "Ivan Cankar" Geelong.

Glavni govor je imel Peter Mandelj, predsednik Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji. Državni govorniki so bili: g. A. Brežnik, G. I. Cover, MP, minister za šport in rekreacijo, ga. M. Lau, JP, OAM, predsednica etnične skupnosti Viktorije, dr. Srečko Kontelj, OAM, župan mesta Geelong, sin slovenskih staršev, je pozdravil in podal govor v slovenskem in angleškem jeziku.

Pri kulturnem programu je v glavnem sodelovala mladina – tretja generacija. »O domovina« – Ivan Cankar, je prebrala Saša Srkulj;

»Primorec sem« je zapel Adrew Bratina; »Iskra« - mlada folklorna skupina je zaplesala štiri narodne plesne pod vodstvom Lidije Bratina.

»Moj oče so mi rekli« je zapel šest let star Matthew Bratina.

»Spominska knjiga in Slovenija, moja dežela« je zapela Lidija Lapuh.

»Če bi bil jaz cesar, kralj« so predstavili g. Vinko Jager, Marjan Muršec, na harmoniko jih je spremljal g. Jože Matkovič.

Pevski zbor »Planika« je zapel pesem »Pleninčke je prala, Moja Kosa, O kresu in Pobratimija« in na koncu so zapeli še po želji publike dve pesmi.

Na koncu programa sta Lenti Lenko in Peter Grivic zaigrala poskočne melodije.

Po okusnem kosilu in pijači smo si lahko ogledali razstavo, ki so jo pripravili ga. Lucija in g.

Štefan Srnec, ga. Vida Vojvoda in ga. Lidija Čušin.

Razstavljena so bila ročna dela, spominčki, slike iz preteklih sedmih festivalov, zgodovina in slike vseh slovenskih društev Viktorije. Slike so nam prikazovale lepoto in razvoj naše domovine. Naši umetniki so razstavljali svoje dragocene umetnine. Idrijske čipke in njih delo so nam razkazovale ga. Marija Uršič in ga. Lidija Bole. Tudi izdelovalec mozaika, g. Lojze Jerič, nam je prikazoval potek dela, kar smo prvič videli v naši slovenski skupnosti. To je najstarejše artistično izdelovanje v človeški zgodovini. Tudi lovci in ribiči so nam pripravili privlačno razstavo. Razne knjige, kasete, video-posnetki, vse je bilo na razpolago. Predstavljeni sta bili dve knjigi naših članov slovenske skupnosti: »Na razdrtem potju« avtor je pokojni g. Marjan Persič in knjiga »Skozi ogenj in pepel« avtorica je ga. Ivanka Škof.

Vposebni sobi je bilo zabavišče za naše najmlajše. Kratkočasili in veselili so se ob muziki, video, rock-rollom in petjem. Veselo so se zabavali pod nadzorstvom. Starši so imeli težave mladostnike spraviti domov. Ob sedmi uri zvečer je pred začetkom proste zabave nastopil mešani pevski zbor »KUD« in nam predstavil koncert narodnih in ljudskih slovenskih pesmi. Med koncertom je ga. Lucija Srnec prebrala pozdravne besede ga. Marcele Bole – naše pesnice, samorastnice, Kraševke. Opisala je spomine na njenega očeta v času taborov na slovenskem. Odbor SSOV je podaril gostom »KUD« iz Slovenije darilo, plaketo, v les označen zemljevid Viktorije, kateri jih bo spominjal na nas Slovence Down-Under. Za veselo razvedrilo in zabavo je ansambel Korošec igral vesele in poskočne viže, da so se plesalci vrteli na plesišču še dolgo v noč.

Na nedeljo 7. aprila smo z veseljem, zabavo in športnimi igrami nadaljevali. Na razstavi je bilo pecivo naših kuharic, najboljše in najlepše je bilo nagrajeno. Naš mladi in popularni ansambel »Melodija« je na začetku programa »Pokaži, kaj znaš« zaigral nekaj poskočnih. Predstavljena je bila tudi »Zupanova« harmonika, ki si jo lahko vsak strasten muzikant nabavi.

Program, »Pokaži, kaj znaš« je že naš tradicionalen dodatek veselih in korajžnih artistov. Pripravila in izvajala sta ga Lidija Čušin in Karlo Bole. Predstavili so se veseljaki, pevci, muzikanti, in komedijanti. Pridružile so se jim plesalke Šri Lanke in Španije. Bili so vsi profesionalni in so popestrili program. Višek programa so bili harmonikarji. Tudi mešani pevski zbor »KUD« nam je zopet prepeval. Medtem so športniki osvajali zaslužene nagrade.

Zunaj pred dvorano je bila postavljena prikolica – karavana SBS radia, ki ga je organizirala ga. Elica Rizmal, napovedovalka slovenskega radijskega programa. Vodila je tudi program nastopajočih. Vrstili so se pevci, muzikanti, slišale so se šale, uganke, vriskanje, jodlanje, kratka bilo je zelo zabavno. Za najboljše, najglasnejše in najbolj smešne dovtipe so nastopajoči dobili nagrade – promocija radia SBS. Ob koncu dvodnevne programa je bil srečolov. Srečni so z nasmejanimi obrazi prejeli dobitke.

Organizatorji in nastopajoči so prejeli priznanja 8. slovenskega festivala 2002.

Pododbor za pripravo se vsem nastopajočim, kuharjem, slikarjem, pokroviteljem in snemalcem dvodnevne veselega dogajanja prisrčno zahvaljuje za uspešno delo.

Lucija Srnec,
so- tajnica in kulturna delavka SSOV

MOJA PRVA VELIKA NOČ V AVSTRALIJI

Vsako Veliko noč se spomnim na dogodek v Bonegilli.

Ladja SKAUGUM nas je pripeljala v Melbourne 29. marca 1950. V Bonegillo smo prispeli še isti dan. Bilo je to nekaj dni pred veliko nočjo. Moški smo bili ločeni od svojih žena. Moj blok št. 1 je bil oddaljen od ženinega skoraj en kilometer. V njihovo sobo, v kateri je spalo kakih 20 žena, smo lahko vstopili le preko dneva.

Bilo je neko jutro po zajtrku, ko sem sedel

na ženini postelji in zrl v nedogled. Misli so mi bile v domovini, kjer je zdaj pomlad. Ženske so se na drugem koncu barake pogovarjale, tako, da so moje misli brezskrbno potovale, lebdele po ljubljeni deželi. O, ti ljuba moja Slovenija, ali te bom še kdaj videl?

Največja skrb mi je pa bila, kdaj nas bodo obvestili, da bomo dobili delo. To posedavanje in čakanje ni kaj drugega, kot izguba časa - izguba zlatega časa! En dan je bil kot drugi, ponedeljek je bil kot nedelja, še zavedal se nisem, da je ta dan bil petek.

V tem se odpro vrata. Vstopi gospa Plavc. V roki ima nekaj, nisem takoj videl, kaj je bilo. Približa se meni. Proži mi - rdeč pirh. 'Veselo veliko noč!', je rekla. Vzamem pirh, ga gledam nekaj trenutkov, misli mi letijo z neverjetno hitrostjo, jaz se pa sprašujem 'kakšna Velika noč?, kdaj?, kako to?, ali je to mogoče?, seveda je!'. 'Danes je veliki petek' je še dodala gospa Plavc. Nenadoma me je stisnilo v srcu. Tako daleč od doma, čisto na drugem koncu sveta in tu mi ena ženska, kot bi bila moja mama, prinese barvni pirh. Oblile so me solze, začel sem jokati kot otrok - na ves glas. Nisem se mogel obvladati. Slišal sem ženske na drugem koncu barake, da so se smejale in nekaj govorile, ko so pa uvidele, da jaz resnično izkazujem moja čustva, so utihnile. Gospa Plavc me je objela in z materinsko ljubeznijo tolažila. Bodrila je tega jokajočega otroka, ki se je znašel v daljnem svetu, ne da bi to hotel, toda ker ga je kruta usoda iztrgala iz domovine in ga prenesla v neznano.

Po treh tednih v Bonegilli so nas poslali na Tasmanijo. Moje prvo delo je bilo: pick and shovel! Moje drugo delo je bilo: pick and shovel! Plačo sem pa le dobival vsak petek!

Dvainpetdeset let kasneje: Še vedno se mi pred veliko nočjo vračajo misli v domovino - domov. Še vedno mi srce joče ob misli na lepe šege v tem času. Še vedno se mi zarosijo oči.....

Marian Lauko

KAKŠNA JE BILA ZGODOVINA SLOVENCEV V AVSTRALIJI V LETIH 1950 - 1960?

Ali ste kdaj slišali, da zmagovalci pišejo zgodovino? To pomeni, da je napisana zgodovina večkrat bolj enostranska, kot si mislimo, ker jo tisti, ki jo piše, piše s svojega stališča.

Sedaj, ko pišem svojo razpravo o Slovencih v Avstraliji, mi večkrat pride na misel, kako bo ta zgodovina enostranska. Ne, ker bi tako nameravala, ali ker imam kakšno politično stališče, ki močno vpliva na moje pisanje, toda zato, ker mi je jasno, da manjka gradiva.

Ko berem Vestnik, glasilo Slovenskega kluba (kasneje društva) Melbourne, ali pa Misli iz petdestih in zgodnjih šestdesetih let, mi je jasno, da je takrat obstajal v Melbournu zelo aktiven Slovenski klub St. Albans. Pa, da bi človek kaj izvedel o tem klubu! Takratni St. Albanski klub je prenehal delovati in izgleda, da so se tekom časa, zapisniki izgubili.

Zapisniki Slovenskega kluba Melbourne pa so zelo lepo ohranjeni in tudi vsi izvodi Vestnika in vsa klubska vabila. To mi daje zelo lepo sliko takratnega utripa Slovenskega kluba Melbourne. Toda, če ne bom našla dokumenta ali pričevanja o Slovenskem klubu St. Albans ali o delovanju pevskega zbora Triglav, bo ta slika Slovenskega kluba Melbourne postala slika vseh Slovencev v Melbournu v petdesetih letih.

Zato bi Vas prav vse lepo prosila (vedno prosim za nekaj, kaj ne?), da malo pobrsbate po spominih in predalih, kjer boste morda našli kakšen spomin, sliko, vabilo, ali kaj takšnega, kar bi malo povedalo o delu Slovenskega kluba St. Albans, pevskega zbora Triglav ali drugih slovenskih klubov v petdesetih letih v Melbournu.

In drugi kraji v Avstraliji?

Ali ste vedeli da je že bil "Klub Triglav" v Sydneyu leta 1961? Če mi ne verjamete,

poglejte v "Misli" na strani 232, avgust 1961. Če kdo kaj ve o tem, Vas prosim, da mi sporočite. Imam tudi zelo malo gradiva o delovanju "Slovenske Karitas" (pod okriljem Slovenske Cerkve) in "Zveze Slovencev" (1954-1955). Sydneyčani, na delo!

Kaj pa me sploh zanima? Vse, prav vse! Koliko ljudi je prihajalo na ples, izlet ali predstavo? Kam ste šli? Ali se je ta ali oni klub kaj zanimal za politiko? Kakšne odnose so imeli klubi med sabo v Vašem kraju? Kakšno glasbo ste poslušali? Kaj ste pili in jedli? Kakšna je bila atmosfera? To so samo primeri, Vi sami pa povejte, kar se spomnite in kaj se Vam zdi pomembno. Naj samo rečem, da je zelo malo gradiva o zgoraj omenjenih klubih in bi mi bilo zelo žal, če bi tako ostalo.

Zanima me tudi delovanje klubov, ki so bili vezani z Borisom Škilanom, ali pa Schillanom v Melbournu, Geelongu in Adelaidi. Kot sem videla iz arhiva Slovenske izseljenske matice in iz člankov v Rodni Grudi, je ta človek pisal iz Geelonga (živel je na 45 Pride Ave, West Geelong) o delovanju nekaterih klubov.

Po njegovem, je obstajalo društvo "Mladih demokratičnih Slovencev", ki se je preimenovalo leta 1956 v "Slovensko unijo", z g. Škilanom kot predsednikom in L. Pahorjem, A. Strainom, L. Pečarjem, M. Sosičem, A. Kocjančičem, E. Peterosom in A. Slavičem kot odbornikom. A. Strainova naj bi tudi poročala, da so imeli 17 - članski mešani pevski zbor v Južni Avstraliji. Potem se je "Slovenska unija" preimenovala v "Jugoslovansko unijo".

Toda težko je reči, če so ti klubi sploh obstajali, ker imam do sedaj samo Škilanovo (ali Schillanovo) besedo, da so. Če bi kdo sploh kaj vedel o tem človeku ali katerem teh društev, bi bila zelo hvaležna, če bi mi to sporočil.

Lepo Vas prosim, da mi sporočite, če se kaj spomnite. Prav tako, če imate kakšen

košček papirja ali kakšno sliko, ki bi kaj pomagala. Ne bi rada videla, da bi postala avtorica zmagovalne zgodovine - enostranske zgodovine Slovencev v Avstraliji.

Do konca junija sem dosegljiva na telefonski številki: 02 6299 0483, E-mail:

vron@primus.com.au, naslov 8 Oak Place, Queanbeyan NSW 2620. Od julija naprej bom dosegljiva na telefonu: 03 9481 4160, E-mail: **veronika.ferfolja@customs.gov.au**, naslov 30 Jacana Ave, Lower Templestowe VIC 3107.

Veronika Ferfolja

SAVINA VENIER (FRANDOLIČ)

TRŽAŠKA UČITELJICA SAVINA VENIER ROJ. FRANDOLIČ se je že v otroških letih v Marjana zaljubila; zvestobo do smrti vsa srečna obljubila.

Marijan, tudi učitelj iz Nabrežine doma, želel si je ogledat druge dele sveta.

V Avstraliji Melbourne se je naselil, ženi Savini z veseljem delo poiskal.

Savina v Avstraliji je takoj dobro službo imela, zraven za bolno mater in očeta skrbela. Oče je kmalu v avstralski zemlji počitek dobil,

bolno ženo v oskrbo dobri hčerki Savini pustil.

Mož Marijan je svoj »biznis« začel, v pisarni od Savine veliko pomoč takoj imel.

Tiste čase se mi Savina s pohvalo predstavi, ko je bila moja knjiga KRAŠKI IZLIVI na prodaji, Gospe Ceferin gre hvala, ki mi je na Art Societi pohvalo dala,

mojo prošnjo uslišala, da je bila moja knjiga prva tiskana. Savina ni daleč od našega doma živela, - na dom me je z veseljem sprejela, mnogo koristnega naučila, knjigo pravopisa podarila. Tisto knjigo je na univerzi v Trstu darilo prejela, ker je najpridnejša med učenci sedela.

Za četrto knjigo MARCELA BOLE PIŠE OD TU IN TAM -

mi je vse Savina Venier uredila. Dovoljenje iz Canberre imela, jaz pa močno zbolela; iz strahu, kako bom bolna knjige prodala, vse pisanje sem v Slovenijo nečakinji poslala.

Škoda, da nisem gospodu Špacapanu v tiskarno dala, da bi Savina urednica gotovo pohvalo imela. Marijanu in Savini od začetka vse dobro je šlo, veselje dveh sinov in konja, ki je tekal v dirkah lepo. Časi so se spremenili, iz lepe hiše preselili, Savino bolezen v krempljih drži, sreča, da od moža Marijana tolažbo dobi. Sina oba sta v Sydneyu zaposlena, v mislih Savina sinova vsak dan prisrčno objema.

Vsemogočni Bog, te prosim lepo, Savini spet zdravje daj,

da bo v družini veselje, kot nekdaj bilo.

Savina je biser, slovenski zaklad,

kdor jo pozna, jo spoštuje in ima rad.

Marcela Bole

Izletniki iz Sydneya na South Coast, februarja 2002. Z leve: Miha Devulski, Magda in Ivan Škrajnar, Neva in Janez Janzi, sedi Franc Srnec, Rezka Kordiš, Martha Magajna, Albina Devulski.